

برنامه

سفیران سلامت دانشجو

مقدمه:

جامعه برای داشتن شهروندانی سالم و پویا، نیازمند اصلاح روش‌های زندگی و بهره‌گیری از سبک زندگی سالم است. در این زمینه، فعال کردن تمام ظرفیت‌های علمی - فرهنگی جامعه به منظور توسعه و ترویج رفتار و سبک زندگی سالم، از اهمیت بسزایی برخوردار است. به ویژه آنکه نقش هر فرد در مراقبت از سلامت خود برای سالم زیستن، مدیریت ناخوشی‌های جزئی، بیماری‌های مزمن و حاد روز به روز در حال افزایش است، به گونه‌ای که طبق برآوردها ۶۵ تا ۸۵ درصد تمام مراقبت‌ها از جنس خودمراقبتی بوده و توسط خود افراد انجام می‌شود. خودمراقبتی اقدامات و فعالیت‌های آگاهانه، آموخته شده و هدفداری است که فرد به منظور حفظ و ارتقای سلامت خود انجام می‌دهد.

این یک وظیفه همگانی به ویژه در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی است که تلاش گسترده‌ای با هدف توانمندسازی جامعه در شناخت عوامل تاثیرگذار بر ابعاد سلامت و تصمیم‌گیری صحیح در انتخاب رفتارهای بهداشتی و در نتیجه رعایت شیوه زندگی سالم و خودمراقبتی انجام دهند. از این رو به منظور حمایت، تقویت و ترویج سبک زندگی سالم در دانشگاه‌ها و فراهم نمودن زمینه‌های مناسب برای فعالیت‌های جمعی در بین دانشجویان به منظور فرهنگ‌سازی رفتار سالم، برنامه «سفیران سلامت دانشجو» طراحی شده است.

اسناد بالادستی

- سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری: بند ۱ جزء ۲ (آگاه‌سازی مردم از حقوق و مسؤولیت‌های اجتماعی خود و استفاده از ظرفیت محیط‌های ارائه مراقبت‌های سلامت برای رشد معنویت و اخلاق اسلامی در جامعه)، بند ۲ (تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات با رعایت اولویت پیشگیری بر درمان،) و بند ۱۱ (افزایش آگاهی، مسؤولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت با استفاده از ظرفیت نهادها و سازمان‌های فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ای کشور تحت نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- سیاست‌های کلی آمایش سرزمین: بند ۱ (تربیت انسان‌های سالم، بانگیزه، شاداب، متدین، وطن‌دوست، جمع‌گرا، نظم‌پذیر و قانون‌گرا) و بند ۶ (ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی به ویژه اعتیاد، سوانح، آلودگی‌های زیست‌محیطی و بیماری‌ها)
- ابلاغ بسته خودمراقبتی به عنوان پنجمین برنامه ملی تحول سلامت در تاریخ ۹۴/۰۷/۱۸ طی نامه شماره ۱۱۰۳۶/۳۰ به کلیه دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور

واژه‌شناسی و تعریف مفاهیم

سفیر سلامت دانشجو:

سفیر سلامت دانشجو، به دانشجوی شاغل به تحصیل داوطلب و علاقه‌مند به فعالیت‌های گروهی در حیطه‌های مختلف سلامت (جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی) گفته می‌شود.

خودمراقبتی:

شامل اعمالی است اکتسابی، آگاهانه و هدفدار که مردم برای خود، فرزندان و خانواده اشان انجام می دهند تا تندرست بمانند، از سلامت جسمی، روانی و اجتماعی خود حفاظت کنند، نیازهای جسمی، روانی و اجتماعی خود را برآورده سازند، از بیماری ها یا حوادث پیشگیری کنند، بیماری های مزمن خود را مدیریت کنند و نیز از سلامت خود بعد از بیماری حاد یا ترخیص از بیمارستان حفاظت کنند.

هدف کلی

توانمندسازی جامعه هدف برای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت خود و همسانان

اهداف اختصاصی

- جذب سفیر سلامت دانشجوی به میزان ۱۰ درصد
- آموزش سفیر سلامت دانشجوی به میزان ۱۰۰ درصد داوطلبین سفیر سلامت دانشجوی
- ارتقای سطح دانش و توانمندی دانشجویان در خصوص خودمراقبتی توسط سفیران سلامت دانشجوی به میزان ۱۰ دانشجوی به ازای هر سفیر سلامت دانشجوی

راهبردها

- جلب مشارکت
- آموزش و توانمندسازی
- اطلاع رسانی مبتنی بر فناوری
- پایش و ارزشیابی
- ترویج سبک زندگی سالم

جامعه مخاطب

دانشجویان شاغل به تحصیل در مراکز آموزش عالی سراسر کشور

شرایط عضویت

- شاغل به تحصیل در مراکز تحصیل آموزش عالی
- علاقه مند به موضوع سلامت
- داوطلب فعالیت در اجرای برنامه های آموزش و ارتقای سلامت

شرح وظایف سفیران سلامت دانشجوی

- حضور و مشارکت فعال در برنامه های آموزشی - توجیهی سفیران سلامت دانشجوی
- انتقال آموزش ها به گروه همسالان در محل تحصیل
- مشارکت در اجرای مناسبت های بهداشتی و کمپین های آموزش سلامت همگانی
- ایفای نقش به عنوان دانشجوی حامی سلامت
- شرکت در برنامه های ارتقای سلامت محله محور معاونت بهداشت

اقدامات

- تشکیل کمیته راهبری (شامل معاون فنی معاونت بهداشتی، مدیر گروه/ کارشناس مسوول آموزش و ارتقای سلامت (دبیر کمیته) و سایر مدیران گروه معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی، نماینده معاونت فرهنگی- دانشجویی دانشگاه/ دانشکده، نماینده دانشگاه های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اطلاعات، نماینده دانشگاه/ دانشکده در منطقه تحت پوشش)
- تبصره: کارشناسان مرتبط، متناسب با برنامه و به تشخیص کمیته دعوت خواهند شد.
- تشکیل جلسات هماهنگی- توجیهی در سطوح مختلف
- برنامه ریزی به منظور اجرای برنامه
- فراخوان جذب سفیران سلامت دانشجوی
- انتخاب و ثبت نام سفیران سلامت دانشجوی
- اجرای برنامه های آموزش سلامت
- برنامه ریزی به منظور تقدیر از سفیران سلامت دانشجوی فعال
- پایش و نظارت بر اجرای برنامه
- تحلیل اجرای برنامه و ارایه بازخورد به منظور اصلاح فرایند اجرای برنامه
- تهیه گزارش اجرای برنامه و ارسال آن به مسوولین ذیربط

روش آموزش

آموزش به صورت مجازی و حضوری (با توجه به شرایط) به مدت ۲۰ ساعت در طی هر نیمسال تحصیلی (۶ ساعت اختصاص به آموزش بر اساس نیازسنجی انجام شده در منطقه تحت پوشش و مناسبت های بهداشتی)

منابع آموزشی

- راهنمای خودمراقبتی جوانان
- محتواها و رسانه های آموزشی تولید شده در دفتر آموزش و ارتقای سلامت متناسب با برنامه آموزشی
- محتواها و رسانه های آموزشی تولید شده در سطح دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی متناسب با اولویت های آموزشی تعیین شده براساس نیازسنجی سلامت در منطقه تحت پوشش

شاخص های برنامه

- تعداد سفیر سلامت دانشجوی به صورت تجمعی
- درصد پوشش برنامه سفیر سلامت دانشجوی